KULTURNØGLE

VESTHIMMERLAND

Kulturtjeneste i Vesthimmerlands Kommune 2017/18
Undervisningstilbud til dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser

VESTHIMMERLANDS KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

KulturNøgle Vesthimmerland er udviklet i et samarbejde mellem Vesthimmerlands Kommune (Skole og Dagtilbud, Kultur og Fritid), Vesthimmerlands Museum og Limfjordsmuseet. Nøglen indeholder tilbud om læringsforløb fra de to museer samt tilbud fra Johannes V. Jensen Museet, Vesthimmerlands Folkebiblioteker og Kulturskolen Vesthimmerland.

KulturNøglen er en samling af tilbud fra ovennævnte kulturinstitutioner målrettet dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser.

Hensigten med tilbuddene er at styrke elevernes læringsudbytte og trivsel ved at åbne mere til det omgivende samfund og bruge nogle af de kompetencer og den autentiske viden, der findes hos de mange kulturinstitutioner i Vesthimmerland.

Tilbuddene er kun nogle af de muligheder, der findes i lokalområdet, hvor børn og unge kan møde specialiserede læringsmiljøer og anderledes undervisningsformer.

De forskellige tilbud er beskrevet med kompetenceområde og læringsmål, således at fagligheden sikres og tilbuddene understøtter opfyldelsen af kompetencemål og læreplaner.

Det er vores håb, at dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser vil blive inspireret af KulturNøglen, og at de vil bruge den aktivt i forbindelse med planlægning af læringsforløb.

Venlig hilsen

Bruno Borella
Kultur- og Fritidschef

Anders Norup
Afdelingschef, Skole og Dagtilbud

INDHOLD

Daginstitutioner ■ 0.-3. klasse ■ 4.-6. klasse ■ 7.-10. klasse ■ Ungdomsudd. ■

VESTHIMMERLANDS BIBLIOTEKER	TRIN	SIDE
Præsentation		6
Kildekritik		7
Webetik og sociale medier		7
Informationssøgning til opgaveskrivning		8
Skolefaglig biblioteksorientering		8
Værkstedet		9
Bogormen Bo		9

KULTURSKOLEN VESTHIMMERLAND	TRIN	SIDE
Præsentation		10

LIMFJORDSMUSEET	TRIN	SIDE
Præsentation		12
Fra fjord til bord		13
Fjorden på skolen		13
Fjordmatematik		14
Limfjorden i 1000 år		14
Limfjorden under overfladen		15
Limfjordsoplevelser		15
Museumsinnovation		16
Sejl ud i historien		16
Tidsrejse på Limfjorden		17

VESTHIMMERLANDS MUSEUM	TRIN	SIDE
Præsentation		18
Museet som kilde		19
Øjenåbner til stenalderen		19
Øjenåbner til bronzealderen		20
Øjenåbner til jernalderen		20
Sveberne kommer		21
Øjenåbner til vikingetiden		21
Øjenåbner til middelalderen		22
Øjenåbner til Grønland		22
Megalit-safari – på besøg i jættestue		23
Besøg fra vikingetiden		23
Besøg fra middelalderen		24
Tidskapsel på din skole		24
Dateringsmetoder		25
Praktik på museet		25
Matematik på Aggersborg		26
Bag museets montrer		26
Hul i hovedet		27
På med pilen		27
Gundestrupkedlen og manden i mosen		28
Huset, hvor du bor		28
På sporet af andelen		29
Nissejagt på VHM		29

STENALDERCENTER ERTEBØLLE	TRIN	SIDE
Præsentation		30
På besøg i stenalderen		31
Fossiljagt		31
Oldtidsmad		32
På besøg i stenalderen – for de mindste		32
Istidslandskaber		33
Digital detox		33

HERREGÅRDEN HESSEL	TRIN	SIDE
Præsentation		34
Jeg en gård mig bygge vil		35
Fødselsdag hos onkel Andreas		35
I træhestens skygge		36
Tjenestepiger og tjenestedrenge i 1870'erne		36

JOHANNES V. JENSEN MUSEET	TRIN	SIDE
Præsentation		37
Johannes i børnehøjde		38
Tegnetime og fortælling		38
På sporet af en forfatter og en tid		39
Skriveværksted hos en forfatter		39

SÅDAN BRUGER DU KULTURNØGLEN

KulturNøglen er et opslagsværk til inspiration!
Tag et kig på indholdsfortegnelsen side 3 og bliv nysgerrig på, hvad der gemmer sig bag overskrifterne. Her kan du også straks spotte, om forløbet henvender sig til den årgang af børn, som du skal undervise. Selvfølgelig er beskrivelsen af de enkelte forløb nok mest interessant. Men tag også lige at læse præsentationen af institutionerne på siderne 6, 10, 12, 18, 30, 34 og 37. Her står flere nyttige informationer om stederne, menneskene I møder og mulighederne for tilrettelæggelse af forløb.

Skab dit eget forløb
Alle beskrivelserne i KulturNøglen er udtryk for en ramme for et undervisningsforløb. Har du brug for en særlig vinkel, eller et særligt fokus for at opfylde din læreplan, så kontakt museerne, biblioteket eller kulturskolen og præsenter dit behov. Så kan I i fællesskab tilrettelægge et forløb, der giver mening for din undervisning. Måske du har brug for elementer fra forskellige forløb, så finder I også en løsning på det i et samarbejde med flere af udbyderne.

”Der er meget, der tyder på, at undervisning i naturen eller i forskellige kulturinstitutioner i vekselvirkning med undervisning i klasserummet skaber særlige muligheder for elevernes læring.” (Arne Jordet 2007, 2010)

Kontakt udbyderne
Uanset om du har spørgsmål vedr. et konkret forløb eller ideer til et særligt forløb, så tag kontakt til udbyderne og få en snak.

De kan træffes her:

Johannes V. Jensen Museet
Sara Bouchet
Tlf.: 9866 6788
Email: johannesvjensenmuseet@gmail.com

Limfjordsmuseet
Andreas Lynnerup
Tlf.: 9867 1805
Email: akl@limfjordsmuseet.dk

Kulturskolen Vesthimmerland
Malene Bonderup Wennerlin
Tlf.: 9966 8825
Email: kulturskolen@vesthimmerland.dk

Vesthimmerlands Biblioteker
Jette Ninette Olsen
Tlf.: 9966 8521
Email: jol@vesthimmerland.dk

Vesthimmerlands Museum
Kim Callesen
Tlf.: 4063 7420
Email: undervisning@vmus.dk

Stenaldercenter Ertebølle
Louise Villadsen
Tlf.: 6142 5080
Email: lv@vmus.dk

Herregården Hessel
Bodil Jakobsen
Tlf.: 9863 8125/2058 2201
Email: info@herregaarden-hessel.dk

VESTHIMMERLANDS BIBLIOTEKER

Vesthimmerlands Biblioteker består af bibliotekerne i Aars, Aalestrup, Farsø og Løgstør. Her står personalet altid klar til at introducere til biblioteket og dets mange tilbud. Vi præsenterer i dette katalog et udvalg af disse tilbud – som især ungdomsuddannelser, folkeskoler og børnehaver kan drage nytte af.

Niveauet i de forskellige tilbud tilpasses i forhold til klasse- og uddannelsestrin. Tilbuddene er ikke fastlåste i deres form, og vi vil altid gerne justere og tilpasse dem for at imødekomme den enkelte klasses ønsker/behov.

Se bibliotekernes hjemmeside www.vhbib.dk for yderligere information om alle vores tilbud.

Se desuden:
www.vhbib.dk/bogormen
www.vhbib.dk/skoletilbud

Kildekritik

Klassetrin: 8.-10. kl. samt ungdomsudd.

Fag: Alle fag med skriftlige afleveringer

Kompetenceområde: Eleverne lærer at forholde sig kritisk til kilder. De introduceres til nyttige værktøjer, som de efterfølgende skal bruge til at undersøge en kildes troværdighed.

Indhold: Hvorfor er kildekritik vigtig? Hvordan undersøger man en kildes troværdighed?
Igennem små øvelser og efterfølgende fælles refleksion opnår eleverne værktøjer til brainstorming, kildesøgning og vurdering af digitale kilders troværdighed.
Tilbuddet kan med fordel placeres i forbindelse med en aflevering eller projektuge.
Forløbet tilpasses efter klassetrin/uddannelsesniveau.

Varighed og pris: 3 timer på biblioteket, gratis
4 timer på landsbyskole, gratis

Sted: På det lokale bibliotek – evt. på landsbyskoler

Hvornår: Januar, februar og marts samt september, oktober og november

Kontakt: Jette Ninette Olsen, jol@vesthimmerland.dk, for booking

Webetik og sociale medier

Klassetrin: 7.-10. kl.

Fag: F.eks. IT & medier og dansk

Kompetenceområde: Eleverne lærer om webetik og lovens rammer i forhold til adfærd på sociale medier. De arbejder med virkelige eksempler på konsekvenserne af en ukritisk tilgang til deling på de sociale medier.

Indhold: Hvad er koblingen mellem kildekritik og sociale medier? Hvad er forskellen på online og offline kommunikation?
Via små øvelser og efterfølgende fælles refleksion opnår eleverne kompetencer i adfærd på sociale medier.
Tilbuddet kan f.eks. inddrages, hvis der er opstået en problematisk brug af sociale medier i klassen.
Forløbet kan tilpasses efter klassetrin og behov.

Varighed og pris: 3 timer på biblioteket, gratis
4 timer på landsbyskole, gratis

Sted: På det lokale bibliotek – evt. på landsbyskoler

Hvornår: Januar, februar og marts samt september, oktober og november

Kontakt: Jette Ninette Olsen, jol@vesthimmerland.dk, for booking

Informationssøgning til opgaveskrivning

Klassetrin: 7.-10. kl. samt ungdomsudd.

Fag: Alle fag med skriftlige afleveringer

Kompetenceområde: Vi viser eleverne, hvordan de får det optimale ud af biblioteket. De lærer at afgrænse deres emne samt at optimere deres informationssøgning og forholde sig kritisk til søgeresultaterne.

Indhold: Hvordan indskrænker man sit emne? Hvordan optimerer/præciserer man sin søgning? Hvor valid er kilden? Disse spørgsmål og mange andre hjælper vi eleverne med at besvare. Eleverne bliver via små opgaver og øvelser pejlet ind på et afgrænset emne/problemstilling og finder relevante kilder, som kan bruges i opgaven.
Forløbet tilpasses efter klassetrin/uddannelsesniveau.

Varighed og pris: 2½-3 timer, gratis

Sted: På det lokale bibliotek

Hvornår: Januar, februar og marts samt september, oktober og november

Kontakt: Jette Ninette Olsen, jol@vesthimmerland.dk, for booking

Skolefaglig biblioteksorientering

Klassetrin: Alle klassetrin

Fag: Alle fag

Kompetenceområde: Eleverne introduceres til litteraturen samt forskellige materialetyper og ressourcer. De lærer om, hvordan man finder/fremskaffer og låner disse materialer og ressourcer.

Indhold: Hvad kan man bruge biblioteket til? Hvilke tilbud har biblioteket?
Eleverne introduceres til biblioteket, dets tilbud og muligheder. De vises rundt og lærer om brugen af biblioteket gennem en eller flere øvelser/lege, så de selv kan orientere sig. Eksempelvis lærer de, hvordan man låner og afleverer bøger.
Forløbet kan tilpasses efter behov.

Varighed og pris: 1-2 timer, gratis

Sted: På det lokale bibliotek

Hvornår: Januar, februar og marts samt september, oktober og november

Kontakt: Jette Ninette Olsen, jol@vesthimmerland.dk, for booking

Værkstedet

Klassetrin: 7.-10. kl.

Fag: F.eks. matematik og kreative/praktiske fag

Kompetenceområde: I bibliotekets værksted oplever eleverne en tæt kobling mellem teori og praksis. De introduceres til nye teknologier og værktøjer, der giver dem praktisk erfaring inden for teknologibaseret læring.

Indhold: Hvordan kan matematik bruges til at skabe? Hvordan forener man kreativitet og teknologi?
I to forløb opnår eleverne evner inden for 3D-print og vinyltryk på f.eks. tekstil. Eleverne arbejder med beregninger, størrelsesforhold og visualisering. Begge forløb ender med et besøg i Værkstedet, hvor eleverne vejledes i teknologierne.
Forløbet kan tilpasses efter behov.

Varighed og pris: 1-3 timer, gratis

Sted: Aars Bibliotek (opgaveformulering gives på forhånd til skolen)

Hvornår: Januar, februar og marts samt september, oktober og november

Kontakt: Anja Nielsen, angn@vesthimmerland.dk, for booking

Bogormen Bo

Klassetrin: Børnehaver

Kompetenceområde: En fortælling om, hvad biblioteket er, og hvad man kan på biblioteket. Vi medbringer en kasse med billedbøger, som børnene må læse i børnehaven. Vi læser højt for børnene fra én af de medbragte bøger.

Indhold og arbejdsform: Bogormen Bo og hans bogormebørn har gode bøger med. Vi fortæller om nogle af bøgerne, læser en spændende historie højt og fortæller om, hvad man kan lave på biblioteket. Vi medbringer en ting, som relaterer til den bog, vi læser højt, og får en efterfølgende snak om bogen. Forløbet kan tilpasses efter behov.

Varighed og pris: Max. 30 min., gratis

Sted: I børnehaven

Hvornår: Januar og september

Kontakt: Alice Lund Jensen, alj@vesthimmerland.dk, for booking

KULTURSKOLEN VESTHIMMERLAND

I Kulturskolen Vesthimmerland arbejder vi på et kontinuerligt samarbejde med skoler og daginstitutioner i Vesthimmerland. Vi lever af at samarbejde! Kulturskolen ønsker at være en integreret del af skolens og dermed også børnenes hverdag. Vi kan som institution tilbyde mange forskellige former for undervisningsforløb af kortere eller længere varighed. Dialogen med den enkelte skole eller institution er en meget vigtig faktor for os – på den måde snakker vi os til rette og lægger de muligheder frem, vi kan se, vi kan byde ind med på netop din skole.

Vi har mange strenge at spille på og mange farver at male med, og i et samarbejde arbejder vi altid på at få begge institutioners fagligheder i spil til glæde og gavn for børnene. Kulturskolen lever af at stimulere og udfordre fantasien, og vi gør det aldrig uden en samarbejdspartner.

Vi planlægger vores forløb i en grundig dialog med den enkelte skole. Vi har stor erfaring i at udarbejde kortere og længere og meget forskellige undervisningsforløb i samarbejde med skoler og institutioner. Vi er gode til at 'tænke ud af boksen' og kan byde ind med vinkler og idéer set fra et kulturskoleperspektiv. Kort sagt – vi er sjove at lege med, så tøv ikke med at kontakte os, hvis du har lyst til et samarbejde! Så ser vi på mulighederne sammen.

Læs mere om de allerede eksisterende skole-og institutionssamarbejder på vores hjemmeside, www.kulturskolenvesthimmerland.dk

DEEY

LIMFJORDSMUSEETS SKOLETJENESTE

På de følgende sider finder du formidlingstilbud fra Limfjordsmuseet i Løgstør.

Vi vil

- være en aktiv medspiller i forhold til historie-, kultur- og dannelsesudbuddet i Vesthimmerlands kommune for børn og unge – fra børnehaver til ungdomsuddannelser.
- byde på et anderledes oplevelses- og læringsmiljø, hvor kulturarven afprøves, sanses og erfares gennem hands-on formidling.
- åbne hele Limfjordsverdenen for deltagerne. Vi kombinerer fag som biologi, natur/teknologi, historie og madkundskab med en god dosis humor og masser af fortællinger – og muligheden for at få fjorden helt op under neglene.

Vores tilbud

Præsenteres her som skræddersyede forløb, men vi sammensætter gerne forløb og besøg efter ønsker og behov. Det kan være som optakt, indspark, afbræk eller afslutning på et forløb hos jer, eller som en enkeltstående oplevelse i et alternativt, autentisk læringsmiljø. Vi kommer også gerne på besøg og bringer Limfjorden med ud til jer. Mangler der lige det forløb, du havde i tankerne, så ring endelig og spørg. Alle forløb forholder sig til fag og metode og relaterer sig til Forenklede Fælles Mål eller Pædagogiske læringstemaer. Ønskes specifikke læringsmål kan disse opstilles i samarbejde med formidleren.

Hvem er vi?

Andreas K. Lynnerup, naturvejleder og formidler. Kan kontaktes på tlf. 9867 1805 eller akl@limfjordsmuseet.dk

Vi kan mødes

- På Limfjordsmuseet, Kanalvejen 40, 9670 Løgstør.
- På en strand, en havn, en græsplæne eller ved en sø nær dig.
- På skolen, i børnehaven eller på ungdomsuddannelsen.

Fra fjord til bord

Klassetrin: 3. kl.-ungdomsuddannelser

Fag: Madkundskab, historie, natur/teknologi, biologi

Kompetenceområde: Mad og sundhed, fødevarebevidsthed, madlavning og måltid og madkultur efter trin og fase. Undersøgelse og perspektivering efter trin og fase. Kronologi og sammenhæng og historiebrug efter trin og fase.

Indhold: Limfjorden er et stort spisekammer. Eleverne hører om Limfjordens fødevarer igennem tiden. Vi indfanger fjordens frugter og tilbereder fangsten. Eleverne står for klargøring og tilberedning. Forløbet kan tilpasses efter ønsker og behov og f.eks. inkludere dissektion eller røgning. Museet udlåner alt nødvendigt udstyr.

Varighed og pris: 4 timer, 400 kr. til indkøb af råvarer.

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Maj-juni og august-september eller efter aftale

Fjorden på skolen

Klassetrin: Alle

Fag: Historie, natur/teknologi, biologi, madkundskab

Kompetenceområde: Afhængigt af det valgte forløb.

Indhold: Er det ikke muligt at komme ud til Limfjordsmuseet, så bringer vi gerne Limfjorden til dig. Formidleren kommer til din institution/skole eller en anden lokalitet. Emnerne tager udgangspunkt i Limfjordens natur og historie, og museets formidler medbringer det nødvendige grej og eventuelt dyr.

Ring og hør nærmere. Der bliver lavet et særlig forløb til jer.

Varighed og pris: 4 timer, gratis. Dog betales der for kørsel efter gældende takst.

Sted: På skolen, institutionen el. udendørs, f.eks. en strand

Hvornår: Hele året

Fjordmatematik

Klassetrin: 6.-10. kl.

Fag: Matematik, historie, natur og teknik

Kompetenceområde: Matematisk forståelse, undersøgelse, naturfænomener, krop og bevægelse.

Indhold: I fjordmatematik går matematik og naturoplevelser hånd i hånd. Eleverne arbejder med praktisk matematik ude i fjorden og på stranden. Vi arbejder bl.a. med begreber som bølgeenergi, gennemsnit, målestok, grafer el. lign.

Forløbet kan tilpasses de emner, I måtte ønske, ligesom det tilpasses alderstrin.

Varighed og pris: 4 timer, gratis

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Hele året

Limfjorden i 1000 år

Klassetrin: 7. kl.-ungdomsuddannelser

Fag: Historie, natur/teknologi

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng og historiebrug efter trin og fase. Undersøgelse og perspektivering efter trin og fase.

Indhold: Eleverne kommer bag om Limfjordens historie i 1000 år.
Eleverne får overblik over historien i og omkring Limfjorden, hvorefter de selv skal ud i udstillingen og vælge sig et stykke Limfjordshistorie, som de fremlægger for resten af klassen.

Varighed og pris: 4 timer, gratis

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Hele året

Limfjorden under overfladen

Klassetrin: 0.-6. kl.

Fag: Naturfaglige fænomener, natur/teknologi, historie

Kompetenceområde: Undersøgelse og perspektivering efter trin og fase, kronologi og sammenhæng efter trin og fase.

Indhold: Limfjorden under overfladen er et sansebaseret forløb. Eleverne afprøver historiske fiskeredskaber og prøver at fange og undersøge dyr og planter i Frederik den VII's Kanal og på stranden og kommer helt tæt på fjordens dyr i museets rørebassin.

Varighed og pris: 3 timer, gratis

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Maj-juni og august-september eller efter aftale

Limfjordsoplevelser

Klassetrin: Børnehave

Kompetenceområde: Kulturelle udtryksformer, naturen og naturfænomener, krop og bevægelse.

Indhold: Limfjordsoplevelser er et oplevelsesbaseret forløb. Børnene afprøver historiske fiskeredskaber og prøver at fange dyr og planter i Frederik den VII's Kanal. Vi tager en sejltur i et af museets historiske fartøjer og kommer helt tæt på fisk, krabber og søstjerner i museets rørebassin. Museet udlåner redningsveste.

Varighed og pris: 2 timer, gratis

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Maj-juni og august-september eller efter aftale

Museumsinnovation - Virksomhedsbesøg

Klassetrin: 7.-10. kl.

Fag: Samfundsfag, innovation, historie

Kompetenceområde: Historie, innovation og entreprenørskab, samfundsforståelse.

Indhold: Ved museumsinnovation kommer eleverne bag kulisserne på museet. Eleverne får et indblik i hverdagen på et statsanerkendt museum, hvilken organisation der ligger bag, og hvordan museets årshjul er sat op. Afslutningsvis får eleverne til opgave at lave en ny udstilling eller et sæsonprogram. Forløbet er todelt: 1. del er et oplæg om Limfjordens historie, 2. del er et besøg på museet.

Varighed og pris: 1. del: 45 min., 2. del: 4 timer, gratis

Sted: 1. del: på jeres skole
2. del: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Hele året

Sejl ud i historien

Klassetrin: 3.-10. kl.

Fag: Historie, natur/teknologi

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng, kildearbejde og historiebrug efter trin og fase. Undersøgelse og perspektivering efter trin og fase.

Indhold: Eleverne kommer bag historien om Løgstørs vartegn, Frederik den VII's Kanal. Om bord på museets skib GREVINDE DANNER får eleverne historien om kanalens tilblivelse og bliver klogere på, hvorfor kanalen ligger, hvor den ligger, samt hvilken rolle den har spillet for Limfjorden. Vi dykker også ned i kanalens flora og fauna, der er noget ganske særligt.

Max 28 deltagere.

Varighed og pris: 3 timer, 1.000 kr.

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: April-oktober

Tidsrejse på Limfjorden

Klassetrin: 7.-10. kl.

Fag: Biologi, historie

Kompetenceområde: Undersøgelse, modellering og perspektivering efter trin og fase, kronologi og sammenhæng, kildearbejde og historiebrug efter trin og fase.

Indhold: Forløbet har den gamle søfartsvej, Frederik den VII's Kanal, som omdrejningspunkt. Vi går i dybden med Limfjordens kultur- og naturhistorie i det 19. århundrede. Eleverne afprøver historiske fiskeredskaber og fanger og undersøger dyrelivet omkring museet. De oplever kanalen om bord på historiske fartøjer og Danmarks ældste fungerende drejebro.

Varighed og pris: 4 timer, gratis

Sted: Limfjordsmuseets Maritime Oplevelsescenter, Fischersgade 89, 9670 Løgstør

Hvornår: Hele året

SKOLETJENESTEN VED VESTHIMMERLANDS MUSEUM

På de næste sider finder du undervisningstilbud fra undervisningstjenesten på Vesthimmerlands Museum, Stenaldercenter Ertebølle og Herregården Hessel.

Vi vil
være en integreret del af Vesthimmerlands undervisnings- og dannelsesinstitutioner, være samarbejdspartner, inspirator, supplement, igangsætter og et konkret bud på, hvordan faglig undervisning kan flyttes ud af de traditionelle undervisningsmiljøer.
Vi søger at gøre det abstrakte konkret og give eleverne et personligt forhold til kulturarven gennem sanselig, æstetisk, håndgribelig undervisning.

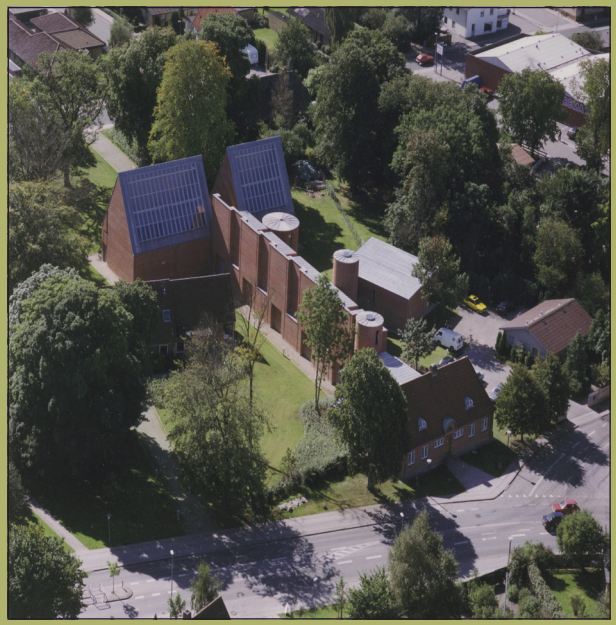

Vores tilbud
Er et udpluk af de ”pakkeløsninger”, der søger at dække så mange fag, som muligt og søger at skabe sammenhæng mellem teori og praksis.

Vi er
Kim Callesen, læreruddannet, museumsunderviser og udeskolevejleder

Louise Villadsen, cand.mag i arkæologi, naturvejleder og leder af Stenaldercenter Ertebølle

Bodil Jakobsen, leder af Herregården Hessel, billedkunstlærer, dekoratør, ginemager og makeupartist

Vi kan mødes
- På Vesthimmerlands Museum, Stenaldercenter Ertebølle eller Herregården Hessel
- På historiske steder i Vesthimmerland f.eks. Aggersborg, Borremosen, Testrup Kloster
- Hos jer på skolen, i børnehaven eller på ungdomsuddannelserne

Kim Callesen, Vesthimmerlands Museum, Søndergade 44, 9600 Aars. Mobil 4063 7420
Mail: undervisning@vmus.dk
Kim træffes lettest i tidsrummet kl. 13-15.

Museet som kilde

Klassetrin: 8. kl.– gym.

Fag: Historie, samfundsfag

Kompetenceområde: Kilder, anvendelse af disse.

Indhold: Hvordan kan man bruge museet, når man går i 8. klasse eller på gymnasiet? Forløbet er tænkt som et håndgribeligt forløb, der introducerer eleverne til museet og de muligheder, som de har for at bruge det i deres udvikling både undervisningsmæssigt og i privat regi. Hvor og hos hvem kan de hente hjælp, når de gerne vil give opgaveskrivningen et lokalt touch? Hvad fortæller genstandene?

Varighed og pris: 4 timer, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum

Hvornår: Hele året

Øjenåbner til Stenalderen

12800 f.v.t-1800 fvt.

Klassetrin: Børnehave – ungdomsudd.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng efter trin og fase. Ertebøllekultur.

Indhold: Gennem PowerPoint og hands on præsenteres eleverne for stenalderens verden. De møder de første hytter, huse, jagtmetoder, beklædning og for så vidt muligt gennem de lokale fund. Eleverne oplever stenalderen med alle sanser gennem replika og originale fund i hænderne. F.eks. vildsvinetænder, potteskår og stenøkser

Varighed og pris: Ca. 1 time, gratis
Levende tilvalg: Bueskydning, keramikfremstilling, benarbejde, læderarbejde, fremstilling af reb.

Sted: På Vesthimmerlands Museum eller på skole

Hvornår: Hele året

Øjenåbner til Bronzealderen

ca. 2000 f.v.t.- 500 f.v.t

Klassetrin: 3.-8. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologisk overblik, sammenhænge, indsigt i menneskers levevilkår gennem tiderne, kontinuitet og forandring m.m.
Kanonpunkt: Solvognen.

Indhold: Et ”møde” med bronzealderens mennesker, og den verden de befandt sig i. Hvordan var klimaet, hvordan så husene ud, det første metal, tro, solvognen, gravhøje, hvordan så deres tøj ud? Egtvedpigen, helleristninger m.m. Et sandt bombardement af billeder, fortællinger og genstande, der skal gøre eleverne nysgerrige på den verden, der kom efter stenalderen.

Varighed og pris: Ca. 1-2 timer, gratis
Kan med fordel kombineres med bueskydning, arbejde med helleristninger på sten, papir eller kroppen, oldtidsmadlavning.

Sted: Vesthimmerlands Museum eller hos jer

Hvornår: Hele året

Øjenåbner til Jernalderen

500 f.v.t. – 700 e.v.

Klassetrin: 4.-8. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng efter trin og fase.
Kanonpunkt: Kejser Augustus.

Indhold: Øjenåbneren er tænkt som en billed- og genstandsmæssig appetitvækker. Gennem PowerPoint, hvor eleverne vil møde den lokale jernalder, vil de få indtryk af klimaændringernes betydning, bebyggelse, mennesket, klædedragten, tro m.m.

Varighed og pris: 1½ time. Forløbet på museet er gratis.
Forløbet kan med fordel udvides med bueskydning (kræver en time mere), besøg i Borremosefæstningen eller oldtidsmadlavning hos jer.

Sted: På Vesthimmerlands Museum eller på skole

Hvornår: Hele året

Sveberne kommer!

Jernalder 500 f.v.t-700 e.v.t.

Klassetrin: 3.-6. kl.

Fag: Historie og dansk

Kompetenceområde: Kildearbejde og historiebrug.

Indhold: ”Sveberne kommer” er dramatisk fortælling til brug ved et besøg i Borremosefæstningen. Eleverne lytter til fortællingen på mobilen, mens de bevæger sig rundt i fæstningen. Fortællingen findes her: http://www.vesthimmerlandsmuseum.dk/media/om_museet/sveberne_kommer_64.mp3. Til fortællingen skal bruges et kort, som du finder her: http://www.vesthimmerlandsmuseum.dk/media/om_museet/kort_borremosen.pdf

Varighed og pris: Ca. 30 min, gratis
Forløbet kan med fordel kombineres med ”Øjenåbner til jernalderen” eller ”På med pilen”, der også kan afvikles i Borremosen.

Sted: Borremosefæstningen, indgang ved rastepladsen på Aggersundvej

Hvornår: Hele året

Øjenåbner til Vikingetiden

700 e.v.t.-1066 e.v.t.

Klassetrin: 4.-8. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng efter trin og fase.
Kanonpunkt: Jellingsten + kronologi.

Indhold: Øjenåbneren er tænkt som en billed- og genstandsmæssig appetitvækker gennem et PowerPoint, hvor eleverne vil møde centrale områder i vikingernes verden. Der inddrages lokale fund og steder, således vil de møde stormanden fra Næsby, Søndersø-sværdene og Aggersborg.

Der vil være mulighed for hands on på en række replika.

Varighed og pris: 1-2 timer, gratis
Forløbet kan med fordel udbygges med bueskydning, fremstilling af et måltid vikingemad eller håndværk.

Sted: På Vesthimmerlands Museum eller hos jer

Hvornår: Hele året

Øjenåbner til Middelalderen
1066-1536

Klassetrin: 4.-6. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng efter trin og fase.

Indhold: Gennem PowerPoint og hands on præsenteres eleverne for middelalderens verden. Eleverne får ”middelalderen i hænderne”.

Varighed og pris: ca. 2 timer, gratis
Kan med fordel udbygges med keramikfremstilling, bueskydning, læderarbejder, heraldik (fremstilling af våbenskjold) eller rollespilsvåben.

Sted: På Vesthimmerlands Museum eller hos jer

Hvornår: Hele året

Øjenåbner til Grønland

Klassetrin: 4.-9. kl.

Fag: Historie, dansk, geografi, samfundsfag, kristendom, natur og teknik. Tilvælges ”Inuit-games” er faget idræt inkluderet.

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng efter trin og fase.

Indhold: Baggrund for særtilbud: Museumsunderviseren har undervist over en 3-årig periode i en grønlandsk skole.

Oplæg ud fra PowerPoint og hands on om Grønlands historie, klima, geografi, sprog m.m. Efter ønske kan der lægges særlig vægt på dagligliv, skolen i Grønland, jagt, dyreliv, hundeslædekørsel, sprog eller ”Den kolde krig”. Oplægget giver en kort introduktion til grønlandsk.

Varighed og pris: Ca. 1-2 timer, gratis
Inuit-games: En formiddag, hvor eleverne bliver sat ind i inuit-idrætten. Smag på Grønland: Underviseren tilbereder grønlandsk mad (pris 400 kr.).

Sted: På jeres skole

Hvornår: Hele året

Megalit-safari
– på besøg i en jættestue

Klassetrin: 4.-8. kl.

Fag: Historie, dansk, bevægelse

Kompetencområde: Kronologi og sammenhæng, kildearbejde og historiebrug efter trin og fase.

Indhold: Mærk en jættestue på krop og sjæl: Klassen besøger en af Vesthimmerlands flotte jættestuer. Det anbefales at have fornuftigt tøj på og at eleverne medbringer en lygte.
Aktiviteten kan for nogle, både børn og voksne, opleves som særdeles grænseoverskridende.

Varighed og pris: Ca. 1 time, gratis
Forløbet kan udvides med oldtidsmadlavning, keramikfremstilling, flinthugning, besøg i museets stenaldersamling.

Sted: Giver jættestue, Ettrup, Hvisselhøj, Simested eller Sønderup

Hvornår: April-oktober

Besøg fra vikingetiden
Dansk vikingetid omkring 1014

Klassetrin: 3.-6. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng, kildearbejde og historiske scenarier efter trin og fase.

Indhold: Klassen får besøg af en af den nyligt afdøde Kong Svend Tveskægs hirdmænd: Erland Bueskytte. Erland er på besøg i klassen for at opklare, hvorfor I ikke er stillet med et skib til ledingsflåden?

Varighed og pris: ca. 1 time, gratis
Kan udvides med træning i bueskydning, småhåndværk f.eks. snittearbejde, horn eller læderarbejde. Fremstilling af et måltid vikingemad for hele klassen (pris 300 kr. til råvarer).

Sted: På jeres skole

Hvornår: Hele året

Besøg fra middelalderen

Dansk middelalder 1193 eller slutningen af 1400-tallet

Klassetrin: 4.-6. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi, Danmarks historie i samspil med verden udenfor, sammenhænge mellem materielle vilkår, hverdagsliv i middelalderen.

Indhold: Klassen får besøg af en af følgende personer fra middelalderen:
a) Esben Sprænghest, detroniseret korsfarer i Sven Thorkildsens tjeneste.
b) Esben Afladskræmmer fortæller om sit liv på farten som afladskræmmer m.m.
c) Henrik Harefod, der er købmand, og som fortæller om livet i en købmandsfamilie, handel, vandel, sildehandel og nye varer i starten af 1400-tallet.

Varighed og pris: Ca. 1 time, gratis
Kan udvides med træning i bueskydning, småhåndværk f.eks. snitte-arbejde, slentring eller støbning. Fremstilling af et måltid middelaldermad for hele klassen (pris 300 kr. til råvarer).

Sted: Vesthimmerlands Museum eller hos jer.

Hvornår: Hele året

Tidskapsel på din skole 1917-2017

Klassetrin: 1.-10. kl.

Fag: Historie og dansk

Kompetenceområde: Primært kildearbejde.

Indhold: Eleverne vil møde verdenen anno 1917, der skal sætte udviklingen til i dag i perspektiv, så de bliver i stand til at pakke en tidskapsel til fremtiden. Hvad skal der i kapslen? Kapslen opbevares på skolen med henblik på åbning om 10, 20, 40 eller 100 år?

Varighed og pris: 2-4 timer, gratis
Vi opfordrer til at kombinere forløbet med et besøg på Vesthimmerlands Museum, Herregården Hessel eller Hjerl Hede.

Sted: På skolen

Hvornår: Hele året

Dateringsmetoder

Klassetrin: 5.-10. kl.

Fag: Historie, naturvidenskab, natur og teknik

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng, kildearbejde og historiebrug efter trin og fase.

Indhold: Hvordan kan arkæologer og historikere egentlig tidsbestemme de genstande, de håndterer? Eleverne introduceres til dateringsmetoder gennem håndtering af en række genstande i kronologikasser, de skal forsøge at anbringe på en tidslinje.

Varighed og pris: 1-2 timer, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum eller hos jer – forløbet fungerer glimrende på skolen.

Hvornår: Hele året

Praktik på museet

Klassetrin: 9. kl.-gym.

Fag: UU-vejledning

Kompetenceområde: UU-vejledning.

Indhold: Eleven kommer i praktik på museet, og får kendskab til museets forskellige afdelinger. Eleven indgår i museets stab og deltager i det daglige arbejde som: arkæolog, historiker og museumsunderviser.

Varighed og pris: 5 dage mandag-torsdag kl. 8-16 og fredag kl. 8-13, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum

Hvornår: Hele året. Det er særligt ressourcekrævende for museet, at have praktikanter. Derfor kan vi kun have 1 praktikant ad gangen, 2 gange årligt.

Matematik på Aggersborg

Klassetrin: 4.-6. kl.

Fag: Historie og matematik

Kompetenceområde: Historie: Kildearbejde og historiebrug efter trin og fase. Matematik: Geometri og måling. Eleverne kan anvende geometriske begreber og måle.

Indhold: Dansk vikingetid omkring 980. Kort intro til Aggersborgs historie samt rundgang på den rekonstruerede vold, hvorefter eleverne får udleveret opgaveark, der indeholder en række opmålingsopgaver, der løses på stedet. Forløbet foregår på verdens største vikingeborg, Aggersborg, der ligger ved Limfjorden over for Løgstør. Hele forløbet foregår udendørs, så det stiller krav til elevernes påklædning især valg af fodtøj.

Varighed og pris: Ca. 2-3 timer, gratis
Kan udvides med træning i bueskydning på Aggersborg.

Sted: Aggersborg

Hvornår: Hele året

Bag museets montrer

Klassetrin: 0.-10. kl.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Historie: Primært kildearbejde og historiebrug efter trin og fase.
UU-vejledning: Kendskab til akademiske jobområder.

Indhold: Forløbet er tænkt som en intro til museet. Eleverne introduceres til den professionelle museumsverden gennem rundgang i udstilling, magasin m.m. hvor samtalen vil dreje sig om: hvad er et museum? Hvad og hvorfor indsamler vi? Hvorfor udgraver vi? Hvad bevarer vi til, og hvordan gør vi?

Der vil være mulighed for, at eleverne møder museets forskellige faggrupper f.eks. arkæologer, historikere, receptionister, museumsundervisere, frivillige m.fl.

Varighed og pris: Ca. 1½ time, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum

Hvornår: Hele året

Hul i hovedet
– et skriveforløb

Klassetrin: 4.-6. kl.

Fag: Historie og dansk

Kompetenceområde: Kildearbejde og historiebrug.

Indhold: Eleverne præsenteres for resterne af Danmarks ældste mand: ”Hedegårdsmanden” og de fakta, museet kender til. På den baggrund skal eleverne prøve at skrive hans historie før, under og efter kampskaderne.

Varighed og pris: 2 lektioner inklusiv skrivelektion eller fortællelektion, gratis
Forløbet kan suppleres med diverse stenalderhåndværk eller andre forløb.

Sted: Vesthimmerlands Museum

Hvornår: Hele året

På med pilen
– en introduktion til buens kulturhistorie og bueskydning

Klassetrin: 3. kl.-gym.

Fag: Historie, idræt og teambuilding

Kompetenceområde: Historie. Kronologi og sammenhæng, historiebrug efter trin og fase.

Indhold: Eleverne får et kort oplæg om bueskydningens historie i Danmark fra den tidlige jægerstenalder til vor tids konkurrenceskydning. Forløbet sluttes af med, at eleverne på krop og sjæl prøver, hvad bueskydning er, og at det ofte er sværere end først antaget, at ramme skiven. Bueskydning er ikke alene god motion, træning i at holde fokus, koncentrationstræning, men også ofte en socialt samlende sportsgren. Bueskydning egner sig også til elever med særlige behov!

Varighed og pris: Ca. 1½ time, gratis

Sted: Bueskydning kan sagtens foregå på skolen, men kræver tørvejr!

Hvornår: April-oktober

Gundestrupkedlen og manden i mosen

Klassetrin: 4.-8. kl.

Fag: Historie og naturfag

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng. Kanonpunkt: Augustus/Romeriget.

Indhold: Med udgangspunkt i Gundestrupkedlen og moseligene fra Borremose, får eleverne et indblik i jernalderens verden, moseofringer, kimbrer-myterne og kontakten til Rom.

Varighed: 1 ½ time, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum

Hvornår: Hele året

Huset, hvor du bor

Klassetrin: 3.-6. kl.

Fag: Historie og dansk

Kompetenceområde: Kildearbejde. Eleverne kan bruge historiske spor og lokalområdet til at fortælle om fortiden.

Indhold: Forløbet er et 2 trins forløb, hvor eleverne arbejder med lokal bygningsarkitektur, byens udvikling og bygningernes funktion. Første del foregår på museet, hvor eleverne arbejder med at afdække bestemte bygningers udvikling. Anden del foregår hos jer, hvor eleverne arbejder med deres egen boligs historie.

Varighed og pris: 2 x 2 lektioner, der evt. kan planlægges på andre måder, kontakt museumsunderviseren, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum og på skole

Hvornår: Hele året

På sporet af andelen
– et forløb om den lokale andelsbevægelse

Klassetrin: 7. kl.-gym.

Fag: Historie

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng fase 2, kildearbejde fase 2.

Indhold: Forløbet er et slags o-løb, hvor eleverne skal lokalisere lokale bygninger/virksomheder fra andelsbevægelsens guldalder. Eleverne skal arbejde med lokale kilder, der knytter sig til virksomhederne, opstille problemstillinger og hypoteser, der kan bringe dem videre i arbejdet. Forløbet kan resultere i en lille film eller PowerPoint om virksomheden.

Varighed og pris: 3 lektioner på museet og 4 lektioner + præsentation på skolen, gratis Forløbet kan med fordel kombineres med "Bag museets montre".

Sted: Vesthimmerlands Museum og på skole

Hvornår: Hele året

Nissejagt på Vesthimmerlands Museum

Klassetrin: Børnehave – 3. kl.

Fag: Historie, dansk, kultur- og traditionsformidling

Indhold: I slutningen af november plejer forskellige nisser at flytte ind på museet i Aars. Det giver en smule uro, da nisserne roder i udstillingerne. Derfor beder vi om børnenes hjælp til at få styr på situationen. Nissejagt er en forunderlig blanding af fortælling, formidling af traditioner og en hyggelig "skattejagt", der på naturlig vis bringer børnene rundt.

Varighed og pris: 1 time for børnehaver og 1½ time for skoleklasser, gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum

Hvornår: Mandag-fredag i de sidste 4 uger før jul. Booking åbner tirsdag i uge 43 kl. 7.30. Forløbet er museets mest populære, så der er rift om tiderne. Book derfor så tidligt som muligt fra tirsdag i uge 43!

FORLØB PÅ STENALDERCENTER ERTEBØLLE

Stenaldercenter Ertebølle
Gl. Møllevej 8
Ertebølle
9640 Farsø
Tlf.: 98 63 67 88
E-mail: stenalder@vmus.dk
www.stenaldercenter.dk

På besøg i stenalderen

Klassetrin: 3.-10. kl.

Fag og kanonpunkt: Historie, naturfag, bevægelse.

Kompetenceområde: Ertebøllekultur.

Indhold: Et typisk forløb på Stenaldercenter Ertebølle vil indeholde følgende: Intro til Stenaldercentret, omvisning med fokus på klimaændringer i stenalderen, livet ved kysten, overgang fra nomade til fastboende, jagt, stammebåden, anvendelse af keramik, stenalderens mennesker… hvem var de? Og 30 min. film om stenalderen.

Varighed og pris: 3 klokketimer + pauser, gratis
Kan udvides med 30 min. buejagt på buebanen med kyndig vejledning, stammebådssejlads i centrets lille sø (søen er 80 cm dyb) eller små stenalderhåndværk. Da alle forløb på Stenaldercentret foregår udendørs kræver det praktisk påklædning samt en god stor madpakke.

Sted: Stenaldercenter Ertebølle

Hvornår: Hele året

Fossiljagt

Klassetrin: 1.-10. kl.

Fag: Historie, naturfag og bevægelse, natur/teknik og geografi

Indhold: Vi går til molerskrænten ved Ertebølle Hoved, hvor vi skal lære om molerets dannelse, egenskaber og hvis vi er heldige, hvad moleret gemmer.

Praktisk påklædning, lup og en lommekniv kan med fordel medbringes.

Varighed og pris: Ca. 1 time, gratis
Forløbet kan med fordel kombineres med ”På besøg i stenalderen”.

Sted: Stenaldercenter Ertebølle og Ertebølle Hoved

Hvornår: Hele året

Oldtidsmad

– en håndgribelig odyssé i oldtidens gastronomi

Klassetrin: 3.-10. kl.

Fag: Natur/teknik, biologi, hjemkundskab og historie

Indhold: En formiddag med grutning, fremstilling af smør, bagning af brød, suppe, indsamling af urter, båltænding m.m. Der afsluttes med fællesspisning af de fremstillede retter i træskåle og med træskeer.

Varighed og pris: 3 timer, 300 kr. v/25 elever

Sted: Stenaldercenter Ertebølle eller på skolen

Hvornår: Oldtidsmad tilbydes kun i sommerhalvåret

På besøg i Stenalderen

– et forløb for de mindste

Klassetrin: Børnehave-0. kl.

Fag: Historie, dansk, motorik, natur og teknik

Indhold: Et sanseforløb for de mindste børn, hvor de vil møde en udklædt stenaldermand eller -kvinde, så børnene kan se, f.eks. hvordan tøjet så ud, smage lidt af deres mad, prøve nogle af deres redskaber, lære fangstdyrene at kende og måske hjælpe dem med det, de nu er i gang med netop den dag, børnene er på besøg.

Husk praktisk beklædning efter årstiden og en god stor madpakke, for man bliver frygtelig sulten af at være i Stenalderen.

Varighed og pris: 2 timer, men kan tilpasses efter behov, gratis

Sted: Stenaldercenter Ertebølle

Hvornår: Hele året

Istidslandskaber

Klassetrin: Fra 3. kl.

Fag: Historie, dansk, natur og teknik

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng.

Indhold: Vi bygger et istidslandskab op i miniformat, og igennem praktiske øvelser studerer vi, hvordan isen har formet landskabet. Derefter bevæger vi os ud i landskabet og finder spor efter isens tilstedeværelse. Husk praktisk beklædning efter årstiden og en god stor madpakke, for man bliver frygtelig sulten af at være i Istiden.

Varighed og pris: 2 timer, men kan tilpasses efter behov, gratis

Forløbet kan med fordel kombineres med "Fossiljagt".

Sted: Stenaldercenter Ertebølle

Hvornår: Hele året

Digital detox
– et lejrskoleforløb tilbage til naturen

Klassetrin: 4. kl.-gym.

Fag: Natur/teknik, biologi, hjemkundskab og historie

Kompetenceområde: Udvikling af samarbejdsevner og sociale kompetencer.

Forløbet tilrettelægges individuelt efter klassens ønsker.

Indhold: Tanken bag forløbet er at bruge den fantastiske natur omkring Ertebølle til at skabe et stærkere sammenhold i den besøgende klasse. Eleverne skal gennem en række valg klare sig selv og transportere sig selv rundt i den Vesthimmerlandske natur.

Varighed og pris: 1-3 dage, 100 kr. pr. barn pr. dag inkl. 1 måltid.

Sted: Stenaldercenter Ertebølle

Hvornår: Maj-september

FORLØB PÅ HERREGÅRDEN HESSEL

Herregården Hessel
Hesselvej 40B
9640 Farsø
Tlf. 98 63 81 25/20 58 22 01
Email: info@herregården-hessel.dk

Jeg en gård mig bygge vil...

Klassetrin: Børnehave-0. kl.

Fag: Fortælling, dansk, bevægelse

Indhold: Forløbet er en sanselig oplevelse af livet på en gård omkring 1870. Vi klæder os ud som i gamle dage, og leger at vi lever som i gamle dage. Vi skal først se, hvordan der ser ud på gården. Herefter hjælper børnene til på gården med små opgaver f.eks. vande og fodre høns, plukke bær, feje halm, hente brænde m. m.
Et hold hjælper til i køkkenet, så vi kan få lidt godt til frokost. Efter frokost leger vi gamle lege.
Husk praktisk tøj.

Varighed og pris: 3 timer, 300 kr. v/max. 25 børn

Sted: Herregården Hessel

Hvornår: April-oktober

Du holder fødselsdag hos onkel Andreas på Hessel

– et forløb for børn med særlige behov

Klassetrin: 1-9. kl.

Fag: Historie, dansk, drama

Kompetenceområde: Eleven kan relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv.

Indhold: Vi rejser tilbage i tiden til ca. 1870, hvor din onkel Andreas, der er huslærer på Herregården Hessel, vil holde din fødselsdag. Når I kommer til Hessel, skal I klædes på, så I passer til tiden. Drengene får kasket og vest på, pigerne får nederdel, forklæde og tørklæde på. Du og dine gæster får en rigtig fødselsdag med en tur rundt på gården, hente boller og lagkage i køkkenet som vi hygger med i lærerboligen sammen med chokolade, saft og lagkage. Hvis du er heldig, fortæller onkel Andreas en helt utrolig historie.

Varighed og pris: 2 timer, 850 kr. Max. 10 børn/unge og minimum 3 voksne

Sted: Herregården Hessel

Hvornår: April-oktober

I træhestens skygge
– en hoveristrid i Danmark 1791

Klassetrin: 7.-9. kl.

Fag: Historie, samfundsfag og drama

Kompetenceområde: Kildearbejde og historiebrug.

Indhold: Eleverne deltager i et rollespil bygget over en autentisk strid på Hessel anno 1791 mellem den daværende Herremand og de lokale bønder. Ved booking mailes materialer til skolen. Eleverne SKAL være indstillet på at blive klædt ud og deltage aktivt i rollespil.

Varighed og pris: 4 timer, 300 kr. v/25 elever

Sted: Herregården Hessel

Hvornår: April-oktober

Tjenestepiger og tjenestedrenge i 1870'erne

Klassetrin: 1.-9. kl.

Fag: Historie, dansk, naturfag og håndværk

Kompetenceområde: Kronologi og sammenhæng og historiebrug.

Indhold: Rundvisning på Hessel med efterfølgende omklædning til 1870-tøj.
Skolegang a la 1870 og ansættelse som tjenestepige/karl på Herregården Hessel, hvor eleverne skal arbejde med årstidsbestemte opgaver/værksteder. Dagen afsluttes med fællesspisning og gamle lege. Ved booking tilsendes forberedelsesmaterialer inkl. 1870-tals navneliste.

Varighed og pris: 4 timer kl. 9-13 med mindre andet er aftalt, 300 kr. for en klasse

Sted: Herregården Hessel

Hvornår: Hele året

MUSEET OM NOBELPRISTAGEREN FRA VESTHIMMERLAND

Johannes V. Jensen er født og opvokset i Farsø, og hans fødehjem er en del af Johannes V. Jensen Museet.
I en ny, smuk tilbygning findes derudover mange genstande fra hans arbejdsværelse, der er lånt fra Nationalmuseet, og som giver en unik genklang af digterens liv, hans digtnings ånd og rod, og hans natur- og kulturfilosofi.

Han har et omfangsrigt forfatterskab bag sig, bl.a. Himmerlandshistorier, Digte 1906, og Kongens Fald, som er blevet kåret som århundredets danske roman.

I 1944 blev Johannes V. Jensen tildelt Nobelprisen i litteratur.

I lyd og billeder får de besøgende et særligt indblik i forfatterens liv og store litterære produktion.

Museet har løbende nye udstillinger, og I kan altid besøge os på egen hånd eller bestille en omvisning, som tilrettelægges ud fra klassens ønsker.

Se meget mere om vores spændende museum og forløb på www.johannesvjensenmuseet.dk

For bestilling af tilbud og spørgsmål kontakt:
johannesvjensenmuseet@gmail.com eller 9866 6788

Johannes i børnehøjde

Klassetrin: Dagpleje, børnehave og de mindste klasser

Fag: Historie, dansk og kreative fag

Indhold:
Vi ser på billeder, ting og fotografier, bl.a. fra Johannes V. Jensens rejser, og lytter til historier om barndommen i Farsø. Vi ser Mammutbogen og Zoologisk have, hvor vi lytter til sproget og måske tegner nogle af dyrene. Johannes V. Jensens liv og værk formidles her til de mindste børn på levende og uformel vis.

Varighed og pris: Ca. 2 timer eller efter nærmere aftale, gratis

Sted: På Johannes V. Jensen Museet, Søndergade 48, 9640 Farsø

Hvornår: Hele året

Tegnetime og fortælling

Klassetrin: Børnehave til 3. kl. eller efter aftale

Fag: Historie, dansk og kreative fag

Indhold:
Vi tilbyder tegnetime både i den permanente udstilling og i forbindelse med særudstillinger. Der er mulighed for at tegne med nogle af Johannes V. Jensens smukke buster som forbillede, mens der bliver læst højt af en af Johannes V. Jensens Himmerlandshistorier. Hvis det ønskes, opsummerer museumsformidleren med en lille udstilling af tegningerne.

Varighed og pris: 2 timer eller efter aftale, gratis

Sted: På Johannes V. Jensen Museet, Søndergade 48, 9640 Farsø

Hvornår: Hele året

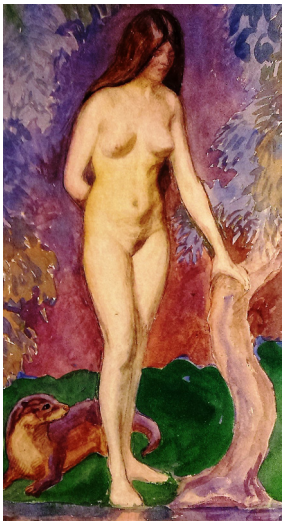

På sporet af en forfatter og en tid

Klassetrin: Alle klasser

Fag: Dansk, historie, samfundsfag m.m.

Kompetenceområde:
Eleverne får indblik i en historisk periode og levemåde, der kan relateres til deres eget liv, tilblivelse og identitetsdannelse. Kronologi og sammenhæng efter trin og fase.

Indhold:
Eleverne kommer med rundt i Farsø i Johannes V. Jensens fodspor til steder, der havde betydning for forfatteren og hans familie. Det afføder historier om livet og barndommen på den tid. Forløbet kan tilrettelægges efter behov, f.eks. med fortælling eller rundtur på museet med fokus på bl.a. Johannes' enestående litterære univers.

Varighed og pris: Ca. 2-3 timer eller efter nærmere aftale, gratis

Sted: I Farsø og på Johannes V. Jensen Museet, Søndergade 48, 9640 Farsø

Hvornår: Hele året

Skriveværksted hos en forfatter

Klassetrin: 7.-10. kl.

Fag: Dansk, evt. i kombination med andre fag

Kompetenceområde:
Kendskab til nobelprisforfatters liv og tid, kendskab til nogle af litteraturens begreber og genrer, øvelse i at udtrykke sig via kreativ skrivning, skærpelse af sproglig bevidsthed.

Indhold:
Få gode skrivetips og råd af forfatter eller museumsformidler tilknyttet museet. Eleverne får en kort introduktion til Johannes' forfatterskab og derefter øvelser i kreativ skrivning, der skærper deres sproglige bevidsthed.
Forløbet kan tilpasses efter behov, munde ud i bidrag til nobelpriskonkurrencen, og f.eks. kombineres med en spændende rundtur på museet.

Varighed og pris: Ca. 2 timer eller efter nærmere aftale, gratis

Sted: På skolen eller på Johannes V. Jensen Museet, Søndergade 48, 9640 Farsø

Hvornår: Hele året

I dette katalog findes mere end 50 forskellige læringstilbud fra deltagerne i KulturNøgle Vesthimmerland. Der er tilbud til alle aldre og inden for en lang række forskellige fag og emner. Institutionerne tilbyder tillige skræddersyede forløb, så hvis du ikke lige finder det, du søger, på disse sider, så tøv ikke med at ringe og høre om mulighederne.

KulturNøgle Vesthimmerland er en kulturtjeneste, der skal slå bro mellem undervisningsområdet og kommunens kulturaktører. KulturNøglen skal gøre det nemmere for skoler, dagtilbud og ungdomsuddannelser at bruge kommunens kulturinstitutioner. Samtidig skal KulturNøglen gøre det nemmere for kulturinstitutionerne at imødekomme brugernes ønsker og behov.

KulturNøgle Vesthimmerland præsenterer tilbud fra Johannes V. Jensen Museet, Limfjordsmuseet, Kulturskolen Vesthimmerland, Vesthimmerlands Biblioteker og Vesthimmerlands Museum med Herrregården Hessel og Stenaldercenteret i Ertebølle. Bag projektet står desuden Vesthimmerlands Kommune (Skole og Dagtilbud, Kultur og Fritid). Projektet er støttet af Kulturstyrelsen.

VESTHIMMERLANDS KOMMUNE

- lyst til at gøre en forskel

Nordjyske Grafisk, tlf. 22 49 13 04